

L I C E N S A
ЗА ОБАВЛЈАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ
НЕЗАВИСНОГ/НЕОВИСНОГ ОПЕРАТОРА СИСТЕМА/СУСТАВА

Л И Ц Е Н Ц А
ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ
НЕЗАВИСНОГ ОПЕРАТОРА СИСТЕМА

Registarski broj licence Регистарски број лиценце	05-28-007-17/06
Datum izdavanja licence Датум издавања лиценце	28. juna 2007.
Naziv vlasnika licence Назив власника лиценце	Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini Независни оператор система у Босни и Херцеговини
Adresa vlasnika licence Адреса власника лиценце	Sarajevo, ul. Hamdije Čemerlića broj 2 Сарајево, ул. Хамдије Чемерлића број 2
Matični broj vlasnika licence Матични број власника лиценце	4200777780003
Period važenja licence Период важења лиценце	1. jula 2007. - 11. jula 2012.

Predsjedavajući Komisije/Predsjedatelj Komisije/Предсједавајући Комисије

mr Vladimir Dokić/мр Владимир Докић

Članovi Komisije/Чланови Комисије

Željko Topić/Жељко Топић

Mirsad Salkić/Мирсад Салкић

УСЛОВИ ЗА КОРИШТЕЊЕ ЛИЦЕНЦЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ НЕЗАВИСНОГ ОПЕРАТОРА СИСТЕМА

Регистарски број лиценце: 05-28-007-17/06

Назив власника лиценце: “Независни оператор система у Босни и Херцеговини”

1. Опште одредбе
 - 1.1. Ова лиценца се издаје у складу са Правилником о лиценцама (“Службени гласник БиХ”, број 38/05), а на основу захтјева број: 05-28-007/06 од 11. јануара 2006. године поднијетог од стране “Независног оператора система у Босни и Херцеговини” (НОС БиХ).
 - 1.2. Лиценца се издаје за период од 1. јула 2007. године до 11. јула 2012. године.
2. Обављање лиценциране активности
 - 2.1. Власник лиценце је овлаштен да обавља лиценцирану дјелатност поштујући одредбе Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, бр. 7/02 и 13/03) и Закона о оснивању Независног оператора система за преносни систем у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, број 35/04, у даљем тексту: Закон о оснивању НОС-а), као и активности дефинисане у лиценци. Ово право се искључиво додјељује власнику лиценце.
 - 2.2. Власнику лиценце је забрањено да обавља активности производње, снабдијевања, трговине или дистрибуције електричне енергије, или било које друге активности која није одобрена Законом о оснивању НОС-а.
 - 2.3. Обавезе дефинисане у лиценци не умањују обавезе власника лиценце дефинисане законом.
3. Обавезе власника лиценце
 - 3.1. Власник лиценце је дужан да перманентно ради на испуњавању услова предвиђених чл. 21. и 22. Правилника о лиценцама. На захтјев ДЕРК-а, власник лиценце је дужан пружити доказ о испуњењу појединих услова.
 - 3.2. Власник лиценце је дужан да редовно, као и по захтјеву ДЕРК-а, доставља финансијске и остале извјештаје у форми и обиму дефинисаном овом лиценцом или захтјевом ДЕРК-а.
 - 3.3. Власник лиценце је дужан да води рачуноводствене књиге и припрема финансијске извјештаје у складу са рачуноводственим стандардима који важе у Босни и Херцеговини, као и у складу са одредбама које усвоји ДЕРК.
 - 3.4. Власник лиценце, иако није овлаштен да директно учествује у трговини електричном енергијом, дужан је изградити услове за развој и провођење прописа из области међународне трговине како са техничког тако и са комерцијалног аспекта, пратити кретања у ECSEE-у (Енергетска заједница југоисточне Европе) која се односе на међународне техничке захтјеве који су везани за трговину електричном енергијом и усклађивати пословање са тим кретањима. Прије усклађивања пословања са промјеном међународних

комерцијалних или техничких захтјева везаних за трговину електричном енергијом, власник лиценце мора обавијестити ДЕРК о тим промјенама и добити његово одобрење.

- 3.5. Власник лиценце је обавезан да изради услове за развој и провођење прописа да би ускладио технички рад преносне мреже са захтјевима и стандардима ЕТSО-а (Удружење европских оператора преносног система) и SЕTSO-а (Удружење оператора преносног система у југоисточној Европи), као и UCTE-а (Унија за координацију преноса електричне енергије). Власник лиценце ће извјештавати ДЕРК о свим промјенама у техничком раду и у складу с којим ће тражити измјену Мрежног кодекса.
- 3.6. Власник лиценце је дужан поштовати важеће прописе везане за квалитет услуга, као и прописе из ове области које донесе ДЕРК.
- 3.7. Власник лиценце је дужан да на недискриминаторан начин проводи своје активности и процедуре, укључујући развој и примјену Тржишних правила и Мрежног кодекса, како би се обезбједиле висококвалитетне услуге, поспјешило развој конкуренције и спријечиле антиконкурентне активности.
- 3.8. Власник лиценце је дужан да се придржава одредби Мрежног кодекса и Тржишних правила.
- 3.9. Власник лиценце је дужан пратити примјену Мрежног кодекса. Власник лиценце ће консултовати техничке комисије како би пружио могућност учесницима на тржишту електричне енергије да дају коментаре током измјена Мрежног кодекса. НОС БиХ ће давати обавјештења за јавност о састанцима техничких комисија. Сви састанци техничких комисија ће бити отворени за све учеснике на тржишту. Приједлог измјена Мрежног кодекса доставља се ДЕРК-у на одобрење.
- 3.10. Власник лиценце је дужан пратити примјену Тржишних правила. Власник лиценце ће консултовати техничке комисије како би пружио могућност учесницима на тржишту електричне енергије да дају коментаре током измјена Тржишних правила. НОС БиХ ће давати обавјештења за јавност о састанцима техничких комисија. Сви састанци техничких комисија ће бити отворени за све учеснике на тржишту. Приједлог измјена Тржишних правила доставља се ДЕРК-у на одобрење.
- 3.11. Под ванредним околностима које захтијевају предузимање хитних корака, НОС БиХ може привремено промијенити Мрежни кодекс или Тржишна правила без претходних консултација са техничком комисијом и одобрења ДЕРК-а. Власник лиценце правовремено обавјештава ДЕРК о насталим ванредним околностима и подузетим мјерама.
- 3.12. Власник лиценце ће осигурати провођење свих својих правила и процедура, које су објављене и учинити их доступним свим учесницима на тржишту или заинтересованим странама. Мора се водити евиденција о свим направљеним изузецима било приликом потписивања уговора или у пословању уз њихово образложење. Извјештај о таквим изузецима се мјесечно подноси ДЕРК-у.
- 3.13. Власник лиценце је дужан да провјери да ли учесници у трансакцијама, које он обавља или омогућава, посједују одговарајуће лиценце издате од стране ДЕРК-а, ФЕРК-а (Регулаторна комисија за електричну енергију у

- Федерацији Босне и Херцеговине) и/или РЕЕРС-а (Регулаторна комисија за електричну енергију Републике Српске) или одговарајуће одобрење органа Брчко дистрикта за набавку електричне енергије за властите потребе. Власник лиценце не смије обављати нити омогућавати трансакције учесницима на тржишту који не посједују одговарајуће лиценце.
- 3.14. Власник лиценце је дужан поштивати важеће тарифе и поштивати Правилник о тарифном поступку (“Службени гласник БиХ” број 44/05) и Методологију за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије, независног оператора система и помоћне услуге (“Службени гласник БиХ” бр. 46/05 и 17/07).
- 3.15. Власник лиценце је дужан ДЕРК-у достављати мјесечни извјештај о свим питањима везаним за примјену механизма прекограничне трговине (СВТ механизам), односно механизма за међусобну компензацију ТСО-а (ИТС механизма), укључујући и питања која су покренута од било ког потписника СВТ/ИТС споразума.
- 3.16. Власник лиценце је дужан поштивати све важеће техничке стандарде и комерцијалне кодексе. Било која од тих техничких или комерцијалних пракси може се проширити, укинути или замијенити само уз одобрење ДЕРК-а.
- 3.17. Власник лиценце ће, без нарушавања било које правне обавезе за давање информација, сачувати повјерљивост комерцијално осјетљивих информација које је добио током пословања, у складу са законом и правилима ДЕРК-а. Информације које се дају у вези властитих активности, а које могу бити корисне у комерцијалном смислу, стављају се на располагање на недискриминаторан начин.
- 3.18. Власник лиценце је дужан да утврди индикативан развојни план производње за период од 10 година са подацима које ће прикупити од произвођача, дистрибутивних компанија и крајњих купаца који су директно прикључени на преносни систем. План се сваке године надопуњује наредном годином која није била обухваћена планом. Процедура проширења плана је иста као и код његовог доношења. Индикативан развојни план производње се доставља ДЕРК-у на одобрење до краја августа за наредну годину.
- 3.19. Власник лиценце је дужан да прегледа, одобри и директно ревидује дугорочни развојни план преноса који подноси Преносна компанија. План ревидован од стране НОС-а БиХ доставља се ДЕРК-у на одобрење, а након одобрења ДЕРК-а објављује га НОС БиХ. Планирање развоја система врши се у сарадњи са Преносном компанијом. Планови развоја система, као и планови развоја НОС-а БиХ се достављају ДЕРК-у на одобравање до краја октобра за наредну годину.
- 3.20. Власник лиценце је дужан да изради годишњи биланс електричне енергије у Босни и Херцеговини.
- 3.21. Власник лиценце је дужан своје активности обављати у најбољем интересу свих страна у електроенергетском систему.
- 3.22. Власник лиценце је дужан на својој интернет страници омогућити приступ свим релевантним подацима који се односе на преносни систем којим управља, укључујући податке о приступу мрежи, преносним капацитетима,

ванредним стањима у мрежи, као и остале техничке и оперативне информације које су потребне учесницима на тржишту или су од јавног интереса. На интернет страници се објављују и сва правила и прописи везани за рад система.

- 3.23. Власник лиценце је дужан да приликом пружања информација учесницима на тржишту користи најбоље праксе из ове области. Власник лиценце ће у року од 1 године утврдити и доставити ДЕРК-у на одобрење “Водич о доброј пракси у управљању информацијама и транспарентности на тржишту електричне енергије” који треба бити базиран на истоименом документу издатом од стране ERGEG-а (Група европских регулатора за електричну енергију и гас).
4. Надгледање обављања лиценциране дјелатности
 - 4.1. ДЕРК надгледа обављање лиценциране дјелатности.
 - 4.2. Власник лиценце мора достављати ДЕРК-у извјештаје наведене у овим условима или по захтјеву ДЕРК-а током периода важења лиценце.
 - 4.3. ДЕРК надгледа све аспекте усклађености власника лиценце са условима лиценце, као и свим одредбама релевантних закона и прописа ДЕРК-а
 - 4.4. ДЕРК може покренути хитни поступак у циљу реаговања на сумњу о повреди обавеза из лиценце, на своју иницијативу или као одговор на захтјев било којег лица.
 - 4.5. ДЕРК врши најављене и ненајављене инспекције објеката и докумената везаних за лиценциране активности. ДЕРК има право приступа објектима власника лиценце, или објектима којима управља власник лиценце, просторијима власника лиценце, његовој опреми, документима, пословним књигама и архиви како би извршио преглед лиценциране активности. Власник лиценце ДЕРК-у пружа сваки вид помоћи затражен у току прегледа.
 - 4.6. Власник лиценце обавјештава ДЕРК о свакој повреди услова за кориштење лиценце у року од 7 дана од сазнања власника лиценце да је дошло до повреде.
5. Достављање података и извјештаја
 - 5.1. Власник лиценце доставља извјештаје ДЕРК-у на начин како је дефинисано у овом поглављу, као и извјештаје по посебном захтјеву ДЕРК-а, на начин и у форми коју пропише ДЕРК.
 - 5.2. У року од 90 дана по истеку фискалне године, власник лиценце ће доставити свој годишњи извјештај о пословању у тој фискалној години, укључујући и годишње ревидоване финансијске извјештаје.
 - 5.3. Власник лиценце доставља ДЕРК-у годишњи извјештај о личним интересима чланова Управног одбора НОС-а БиХ у било којој другој институцији, због власништва или позиције, или било каквим другим личним интересима, без обзира да ли ће их ти интереси довести у сукоб са интересима НОС-а БиХ, у складу са чланом 30. Закона о оснивању НОС-а до краја јануара за претходну годину.
 - 5.4. Власник лиценце до краја фебруара доставља годишњи извјештај за претходну годину о стању система за управљање и других система

неопходних за рад власника лиценце, постојећим проблемима и рјешењима за њихово превазилажење.

- 5.5. Власник лиценце припрема и доставља ДЕРК-у мјесечне извјештаје о раду, као и извјештаје о токовима електричне енергије. Ови извјештаји између осталог садрже информације о количинама: произведене електричне енергије, електричне енергије дистрибуиране потрошачима (дистрибуцијама и потрошачима директно прикљученим на преносни систем), извезене, увезене и транзитиране електричне енергије, као и губитака електричне енергије на преносној мрежи. Поред тога извјештај садржи и информације о набављеним помоћним услугама и пруженим системским услугама.
 - 5.6. Власник лиценце припрема и подноси ДЕРК-у мјесечне извјештаје о фактурама које су прослијеђене учесницима на тржишту за системске услуге, наплатама тарифа за системске услуге за претходни мјесец; све прорачуне за балансна плаћања у готовини или у природи; и количине и цијене помоћних услуга које су кориштене током мјесеца.
 - 5.7. Власник лиценце припрема и подноси ДЕРК-у детаљан писмени извјештај у року од 48 сати о ванредној ситуацији или “инциденту” на систему, као што је хаваријско или предхаваријско стање, или било какав неуобичајен инцидент на међународним границама. Е-маил или факс са сажетком обавјештења о таквим инцидентима треба да се уради без одлагања.
 - 5.8. Власник лиценце мјесечно извјештава ДЕРК о свим промјенама у својим техничким операцијама које су начињене у складу стандардима или прописима ЕТSО-а, SЕTSO-а или UCTE-а.
 - 5.9. Власник лиценце шестомјесечно доставља извјештаје од примјени Мрежног кодекса и Тржишних правила.
 - 5.10. Власник лиценце доставља све информације за које сматра да су релевантне за ДЕРК или остале учеснике на тржишту са састанака међународних организација у чији рад је укључен.
 - 5.11. Власник лиценце доставља мјесечни извјештај о додјели и кориштењу прекограничних капацитета.
 - 5.12. Власник лиценце мјесечно извјештава ДЕРК о свим изузецима који су начињени у погледу пракси приликом потписивања уговора или свог пословања уз образложење истих.
6. Обнављање, измјена, суспензија или укидање лиценце
 - 6.1. Власник лиценце је дужан поднијети захтјев за обнављање лиценце најкасније 180 дана прије истека лиценце.
 - 6.2. Током периода важења лиценце, на захтјев власника лиценце или на основу властите иницијативе ДЕРК-а, могуће је отворити процес редефинисања лиценце како би се промијенили услови лиценце због значајнијих промјена у закону или чињеничним околностима, а у складу са чланом 29. Правилника о лиценцама.
 - 6.3. Суспензија или укидање лиценце се обавља у складу са чланом 30. Правилника о лиценцама.
 7. Регулаторна накнада

- 7.1. Власник лиценце је дужан да у периоду важења лиценце плаћа регулаторну накнаду у складу са одлукама ДЕРК-а.
- 7.2. Власник лиценце има право да урачуна регулаторну накнаду у оквиру своје тарифе коју одобрава ДЕРК.
8. Санкције
 - 8.1. Уколико се власник лиценце не придржава услова из лиценце или закона, примијениће се казнене одредбе предвиђене законом.
 - 8.2. ДЕРК може, али неће бити обавезан, да власнику лиценце достави административно обавјештење о повреди и да га позове на административно поравнање поводом повреде лиценце од стране власника исте, прије него што се примијене казнене одредбе.
 - 8.3. Прије примјене мјере из тачке 8.2, у случајевима када то околности дозвољавају, ДЕРК ће писмено опоменути власника лиценце и одредити рокове за отклањање недостатака.
 - 8.4. ДЕРК приликом санкционисања може примијенити и одредбе члана 30. Правилника о лиценцама, тј. суспендовати или укинути лиценцу.
9. Рјешавање спорова
 - 9.1. Рјешавање спорова везаних за провођење услова лиценце се врши у складу са Пословником о раду ДЕРК-а (“Службени гласник БиХ” број 2/05) и Правилником о јавним расправама (“Службени гласник БиХ” број 38/05).
 - 9.2. Ако је незадовољан одлуком ДЕРК-а, власник лиценце може поднијети тужбу на одлуку ДЕРК-а Суду Босне и Херцеговине.
 - 9.3. У случају подношење тужбе суду од стране власника лиценце одлуке ДЕРК-а остају на снази до окончања поступка.
10. Одредбе о обавјештавању
 - 10.1. Адреса власника лиценце која се користи у сврху достављања обавјештења: “Независни оператор система у Босни и Херцеговини”, ул. Хамдије Чемерлића, број 2, 71 000 Сарајево.
 - 10.2. Власник лиценце може промијенити своју адресу која се користи у сврху достављања обавјештења, али о томе мора унапријед обавијестити ДЕРК. За измјену адресе која се користи у сврху достављања обавјештења није потребно вршити измјену лиценце.
11. Прелазне и завршне одредбе
 - 11.1. Издавањем ове лиценце престаје да важи привремена лиценца број: 05-28-164-8/05.